

**CITTASLOW HAREKETİNDEN İLHAM ALINARAK TEKSTİL VE MODA
SEKTÖRÜNDE DE YAVAŞLAMA HAREKETİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI**

***DISSEMINATION OF SLOWING MOVEMENT IN THE TEXTILE AND FASHION
SECTOR BY INSPIRING CITTASLOW MOTION***

Öğr.Gör.Tuğba ÖZTÜRK

Gaziantep Üniversitesi,Güzel Sanatlar Fakültesi,Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü
tugbaozturk@gantep.edu.tr,Gaziantep/Türkiye **Orcid Kod:0000-0001-9880-3677**

ÖZET

Küreselleşmenin küçük kentler üzerinde yarattığı olumsuz etkilere karşı bir yanıt olarak ortaya çıkan ve yavaşlık düşüncesi üzerine şekillenen Cittaslow Hareketi, 1999 yılında İtalya’da dört küçük kentsel yerleşimin belediye başkanları ve Slow Food kurucusunun girişimleri ile başlamıştır. Yerleşimlerin yerel değerlerini koruyarak ve sürdürerek yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen bu hareket, kısa zaman içinde 30 ülke ve 200’den fazla küçük ölçekli kentsel yerleşim tarafından benimsenmiştir. Bu hareket aslında o kadar önemlidir ki insan yaşamının bütün alanlarında uygulanması gerekmektedir. Çünkü doğal kaynakların olması gerektiğinden daha hızlı tüketildiği ve sınırsızmış gibi yaşanan günümüzde her alanda bir yavaşlama olması gerekmektedir. Ve tabii ki tekstil ve moda sektörü de bunların başında gelmektedir. Düşük maliyetli tek sezonluk kullan-at ürünler doğaya kalıcı zararlar vermekte ve bir tüketim çılgınlığı ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışma da Cittaslow hareketinden ilham alınarak moda sektöründe de bir yavaşlama hareketinin ortaya çıkması ve bizler tüketici olarak bu konuda neler yapabiliriz konularına dikkat çekilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow,Moda,Sürdürülebilirlik,Yavaş Moda,Tekstil

ABSTRACT

The Cittaslow Movement, which emerged as a response to the negative effects of globalization on small cities, was founded in 1999 with the initiative of the mayors of four small urban settlements in Italy and the founder of Slow Food. This movement, which aims to improve the quality of life by preserving and maintaining the local values of the settlements, has been adopted by 30 countries and more than 200 small-scale urban settlements in a short time. This movement is so important that it has to be implemented in all areas of human life. Because natural resources are consumed faster than they should be, and there is a slowdown in every field that is experienced as if it were unlimited. And of course the textile and fashion sector is one of them. Low-cost disposable products cause permanent damage to nature and create a consumption spree. In this study, the Cittaslow movement was inspired by the emergence of a deceleration movement in the fashion sector and we tried to draw attention to what we can do as consumers.

Key Words Cittaslow,Fashion, Sustainability,Slow Fashion,Textile

1.GİRİŞ

Küreselleşmenin sunduğu hızlı ve tüketime dayalı yaşam biçimini deneyimlemek yakın zamanda beraberinde birtakım karşıt görüşler getirmiştir. Bu görüşlerin başında

küreselleşmenin dayattığı düzene temelden karşı çıkan Yavaşlık Hareketi ile onu küçük ölçekli yerleşmelerin yönetimi alanında özümseyen, yerel değerlerine, hayat tarzlarına, kimliklerine ve yerin önemine yönelerek yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen Uluslararası Cittaslow Hareketi gelmektedir.(Özmen ve diğerleri, 2018:92). Küresel sermaye, gereğinden fazla tüketim, hızlı hayat tarzları ve gün geçtikçe artan meşguliyetler (Parkins ve diğerleri ,2006:1) bir yandan toplumda mutsuzluk ve tükenmişliğe neden olurken (Hatipoğlu, 2015:20), diğer yandan çevreye ve doğal kaynaklara geri dönülemez biçimde zarar vermektedir. Yavaşlık Hareketi ise, günümüzün tüm bu hızlı yaşam tarzı ve gerilimine karşı durarak, sürdürülebilir, anlamlı, özenli ve keyifli bir yaşama çabasına eğilir (Pink, 2008:99). Yavaşlık, modern hayatın yavaşlatılmış biçimi olmaktan öte, gündelik yaşamımızı oluşturan farklı süreçlerin özenli ve dikkatli bir biçimde, farkında olunarak deneyimlenmesidir (Parkins, 2004:64).

Zaman ile doğrudan ilişkili olan Yavaşlık, her şeyi salyangoz hızıyla yapmak anlamına gelmez. Teknolojiyi ve yeniliği reddeden konservatif bir tutum da sergilemez (Honore, 2008: 15). Amacı, günlük yaşamımızda bilinçli ve farkında olarak daha fazla vakit yaratmak; yaptığımız işe ve emeğimize değer vermek ve onları gerçekleştirirken haz ve keyif duymaktır (Parkins ve diğerleri, 2006:3). Bu akım, günümüzde kent yönetimi, gastronomi, turizm, mimarlık, moda vb. pek çok alanda kucaklanmaktadır. Yavaşlık Hareketi’ni benimseyen bu akımlardan biri de Cittaslow Hareketi’dir. Cittaslow kavramı, son yıllarda, kamu yönetimi, kentsel planlama, toplum bilimi, işletme, turizm, çevre bilimi, mimarlık, vb. alanlarda fazlaca tartışılan disiplinler arası bir konudur. İlgili çeşitli araştırmacılar tarafından, küreselleşmenin olumsuz etkilerine karşı sürdürülebilir kentsel gelişim modeli ile yanıt veren alternatif bir yöntem (Mayer ve diğerleri,2010:1); geleneksel, yerel yaşam biçimini koruyan ve sürdüren, yerel kimliğin ön planda tutulduğu, yerel ürün, üretimin desteklendiği bir kent politikası (Uslu ve diğerleri, 2012: 86); homojenleşmeye, standartlaşmaya karşı geliştirilen sosyal ve politik bir tepki (Nilsson ve diğerleri, 2011:376); yerel kültürü ve yaşam biçimini yeniden keşfetmeyi amaçlayan tabandan gelen bir akım (Knox, 2005:6) ve yerel yaşam kalitesini arttırmayı hedefleyen, sürdürülebilirlik ve özgünlüğe odaklanan dolaylı bir aktivizm şekli (Pink, 2008: 164) olarak tanımlanmaktadır.

2.CITTASLOW NEDİR VE NASIL DOĞMIŞTUR?

İtalyanca “Citta” (şehir) ve İngilizce “Slow” (Yavaş) kelimelerinden oluşan Cittaslow kelimesi, “Sakin Şehir” anlamında kullanılmaktadır ve hareketin temelleri 1999 yılında İtalya’nın Orvieto şehrinde “Slow Food” hareketine öncülük yapan Greve, Orvieto, Bra ve Positano’nun belediye başkanları tarafından atılmıştır. Cittaslow’un sembolü turuncu renkli ve kabuğunun üstünde şehri taşıyan bir salyangozdur (Şekil 1). Cittaslow hareketinin kurucuları Slow Food felsefesinde şehirdeki ve bölgelerindeki çalışmalarda birçok ipucu buldular. Dört kurucu şehir de başarılı turizm destinasyonu olmakla birlikte hızlı dünya tarafından ezilecekleri tehlikesi içerisindeydiler. Turizmdeki başarıları sonucu şehir merkezindeki araç trafiği artmış, fast food restoranları artarak daha çok turist çekmeye

başlamışlar ve reklam tabelaları artarak, ışık kirliliğine yol açmaktaydı. Yapılmak istenen bu şehirleri “sakinleştirmektir”. Cittaslow kısaca, küreselleşmenin şehirlerin dokusunu, sakinlerini ve yaşam tarzını standartlaştırmasını ve yerel özellikleri ortadan kaldırmasını engellemek için Slow Food hareketinden ortaya çıkmış bir kentler birliğidir. Slow Food da olduğu gibi üyelik esasına dayanır (Knox ve diğerleri, 2009: 43).

Şekil 1: Cittaslow'un sembolü

3.CITTASLOW FELSEFESİ

Küreselleşmenin etkisiyle şehirler hızlı çalışılan, hızlı yaşanan ve üretmekten çok tüketen, kendi kendine yetmeyen yaşam alanları haline gelmiştir. Kentler, kuruluş amaçları olan insanların bir arada güven içinde yaşadıkları yerler olmaktan çıkmış, insanların daha hızlı hareket etmeleri ve daha hızlı çalışmalarını için tasarlanan mekanlara dönüşmüştür. İnsanların birbirlerinin sıcaklığına sığındıkları, sosyalleştikleri, el emeklerini birbirlerine sundukları sosyal korunaklar olmaktan gittikçe uzaklaşan kentler, insanların tüketim için yaşadıkları sahneler haline almıştır. Yaşamın hızlanması sonucu insanlar daha hızlı yemek yemek, daha hızlı alışveriş yapmak, gidecekleri yere daha hızlı varmak için belli bir tempo içinde koşturup durmaktadırlar. Bu yaşam tarzı bakkallar, manav, terzi gibi küçük esnaf yerine AVM'leri, çocuklarımızın oyun oynayacağı alanlar yerine otoparkları, daha çok park ve yeşil alan yerine geniş otoyolları hayatımıza sokmuştur. İnsanın en önemli değeri olan kısıtlı yaşamını sağlıksız yiyecekler, hava kirliliği, trafik, yalnızlık ve tüketimle harcaması modern yaşamın vazgeçilmezi olarak sunulmuştur. Popüler kültürün de desteklediği hayatı yaşamak için zamanı olmayan, işine arabasıyla hızla giden, oturup kahve içecek bir yarım saati bile olmadığı için yürürken kahvesini içen, yetişmesi gereken bir yerler olduğu için yemekten zevk almak yerine ayakta hızlı bir şekilde “beslenen”, komşularını veya yerel esnafı tanımayan modern insan modelinin sürdürülebilir olmadığı ortadadır .

Bu yaşam tarzı modern insanda depresyon, kalp hastalıkları ve kanser gibi birçok hastalığa neden olmasının yanı sıra; kentleri de sürdürülemez hale getirmiştir. Hızlı yaşam tarzının oluşturduğu kentler artık kendi kendine yetmemektedir. Bu kendi kendine yetmeyen kentler de, sadece yakın çevresindeki değil, dünyanın birçok köşesindeki kaynakları, üstelik binlerce kilometre uzaklıktan getirterek yok ederken, aynı zamanda hem doğayı hem insanları tüketmektedir. İnsanların daha çok tüketmesi, bir yerden bir yere daha hızlı gitmesi için tasarlanan kentler insanları doğadan ve birbirlerinden kopartmış ve tek

alternatif haline gelmiştir. Tüketim odaklı hayatın insanlara mutluluk ve huzur getirmediği, insanların farklı bir yaşam biçimi aramaları kentsel boyutta Cittaslow hareketini ortaya çıkarmıştır. Cittaslow felsefesi yaşamın, yaşamaktan zevk alınacak bir hızda yaşanmasını savunmaktadır. Cittaslow hareketi, insanların birbirleriyle iletişim kurabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kendine yeten, sürdürülebilir, el sanatlarına, doğasına, gelenek ve göreneklerine sahip çıkan ama aynı zamanda alt yapı sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, teknolojinin kolaylıklarından yararlanan kentlerin gerçekçi bir alternatif olacağı hedefiyle yola çıkmıştır(<https://cittaslowturkiye.org.12.09.2019>).

4.CITTASLOW ÜYELİK KRİTERLERİ

Cittaslow Uluslararası Birliği'ne üye olmak isteyen kentler, projeler geliştirmesi ve bu projeleri belgeyerek bir başvuru dosyası haline getirmesi gerekmektedir. Kentler kriterlerinin gerçekleştirilme oranına göre değerlendirilmekte ve puan almaktadır. Bir kentin Cittaslow olması için Cittaslow felsefesine uygun hareket etmesi, nüfusunun 50.000 altında olması gerekmektedir. Birlik'e sunduğu başvuru dosyası üzerinden yapılan değerlendirmeden geçer puan alması sonucu Sakin Şehir olarak kabul edilmektedir. Başvuru sürecinde aday kentlere Genel Merkez'den veya Ulusal Ağlardan temsilciler giderek yerinde değerlendirme yapılabilir.

4.1.Bir kentin Cittaslow olması için gerekli kriterler?

- Çevre politikaları
- Altyapı politikaları
- Kentsel yaşam kalitesi politikaları
- Tarım, turizm, esnaf ve sanatkarlara dair politikalar
- Misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar
- Sosyal uyum
- Ortaklıklar(hthayat.haberturk.com.13.09.2019).

5.CITTASLOW HAREKETİ VE MODA

İnsan neslinin devamı için dünya tarihinin her döneminde üretim ve tüketim kaçınılmaz olmuştur. Ancak sanayi devrimiyle birlikte ortaya çıkan, sürekli tüketimden beslenen ve bu şekilde gelişen yenedünya düzeninde, insanlar ihtiyaçlarından çok isteklerini tatmin etmek için tüketir olmuşlardır. Son dönemde tüketim, fizyolojik ihtiyaçları tatmin etmekten çok psikolojik tatmin, çevre ve dış dünya ile kurulan bir iletişim aracı olarak görülmektedir(Koç, 2012: 28).Dolayısıyla, tüketim olgusunda keyfiyet, zaruriyetin önüne geçmiş durumdadır. Tüketim denilen olgu, tüm ekonomik sistemlerin ve pazar denen arenanın varlık nedenidir (İslamoğlu ve diğerleri, 2010:3). Pazarın sürekli ve hızlı gelişimi için insanlar hem maddi hem de manevi sebeplerle tüketime yönlendirilmişlerdir. Tüketicinin zaruri sebeplerle, ekolojik ve ölçülü olduğu bir anlayış çerçevesinde yapmış

olduğu tüketimler dünya açısından zararsız olarak değerlendirilebilir. Doğanın hayat zinciri mahvedildiğinde ve insan sağlığı tehdit altına girdiğinde, doğanın korunması ve sürdürülebilirliği ön plana çıkmıştır (Sayhan ve diğerleri, 2013:521). Doğanın kaynakları sınırlı olduğu halde insanın ihtiyaçlarının sınırsız mış gibi sunulmasıyla ortaya çıkan ekolojik, ekonomik, sosyal ve psikolojik bir çok problem; bilinçli tüketiciler ve sivil toplum kuruluşlarınca tepkiyle karşılanmaya başlamıştır. Doğanın; “insanın ihtiyaçlarını, isteklerini karşılamak, maddi kazançlarını artırmak, manevi tatminlerini sağlamak ve ardından yok olmak” gibi bir görevi olduğu şeklindeki oldukça isabetsiz bir görüşün, toplumlara telkin edilmesi, dayatılması ve pazarın bu görüşe uygun olarak dizayn edilmiş olması sonucu ortaya çıkmış olan ekonomik, ekolojik ve sosyal problemler, insanlığı zorunlu olarak sürdürülebilirliğe yönlendirmiştir. Bugün geldiğimiz noktada denilebilir ki; insanlık sürdürülebilirliğe isteyerek değil zorunlu olduğu için önem vermektedir. İnsan neslinin devamı ve dünyanın yaşanılabilir bir yer olarak kalması için, tüm alanlarda sürdürülebilir teoriler kurgulamak ve faaliyetler yürütmek noktasına gelinmiştir. Sonuç olarak insanlık; Doğanın kaynaklarının sınırsız olmaması, doğanın çöplerimizi yok edemiyor olması, atıklarımızın dünya için geri döndürülmesi zor bozulmalara sebep olması ve insan için yaşam imkânı sunan başka bir dünya olmaması(Selamet, 2012:126) gibi gerçeklerle yüzleşmek durumunda kalmıştır. Dünya ve insanlığın geleceğine karşı tehditler yaratan sorunların çözümü için birçok felsefi hareket/yaklaşım ortaya çıkmıştır. Cittaslow de bu hareketlerin en önemlileri arasında sayılabilir. (Can ve diğerleri,2017:111)

Tıpkı Cittaslow hareketinde olduğu gibi ,günümüzün hızlı modası tasarımda sürdürülebilirlik ilkeleri kullanılarak yavaş modaya dönüştürülebilirse, doğal enerji kaynakları, topraklar, sular, hava daha uzun süre temizlenip korunacaktır, insanlar doğaya saygısını geri kazanacak ve hızla giden imajların peşinden koşup bu kadar yorulmayacaklar. Ancak yine istedikleri moda tüketim ürünlerinin kimyasal kullanılmamış, sağlıklı üretilmiş olanlarına yani insan bünyesi için ve doğa için daha uyumlu olan ve daha da kaliteli olanlarına sahip olacak böylece daha mutlu olacaklardır. Günümüzde kullanılan tekstil endüstrisi sistemi ve bu endüstrinin ürettiği tüm miktarın satışı ve pazarlamasını sağlayan, mevcut endüstrinin önemli kısmını oluşturan moda tasarım zincirinin vardığı noktada hızlı moda ve hızlı kapitalist sistemin zararları ortaya çıkmış ve sonuçları yaşanmıştır. Kullandığımız sistemin dezavantajlarının insanlık için avantaja dönüştürölüp kapitalist sisteme “yavaşla” dememizin zamanı gelmiştir. Çünkü insanların yaşadığı ve gelecek nesillerin yaşayabileceği bir tek Dünyamız var. Günümüzde sürmekte olan hızlı üretim, tekstil malzemelerinin, insan emeğinin ve enerjinin aşırı tüketimiyle gerçeşmektedir. Ayrıca, modası geçen ya da “kullan at” tarzı satın alınan ürünlerin düşük kaliteli ve sentetik olmasının getirdiği atıklar hızlı modanın içinde olduğu halde gündeminde yer almamaktadır. Sentetik malzemelerin doğada geri dönüşümünün olmayışı, çöp yığınları yaratmaktadır. (Alpat ,2011:44).

Modern toplumlardaki rekabetçi yapı ve ilerlemeci perspektifin etkisiyle oluşturulan yeni talepler nedeniyle tatminsiz, stres düzeyi yüksek hız olgusu sorgulanmaya başlamıştır. Yavaşlık hareketini desteklemek amacıyla aşağıda belirtilen eylemler başlatılmıştır: “Yavaş Hareket” teriminin İngilizcesi “Slow Movement”dır. Hızlı ve modern hayatı eleştiren ve

hayatın farklı alanlarında yeme biçimi, ekonomik hayat, insanlar arasındaki ilişkiler gibi hızlı modern tüketim kalıplarını dönüştürecek kültürel değişimi savunan toplumsal bir harektir. Yavaş Hareketi'nin felsefesi yaşamın çeşitli alanlarında uygulanmış ve bunun sonucunda Yavaş Tasarım, Yavaş Moda, Yavaş Yemek, Yavaş Ebeveynlik, Yavaş Kent, Yavaş Mimari, Yavaş Okuma gibi alt türleri ortaya çıkmıştır(Alpat ,2011:45)

Yavaş moda hareketi tüketicilerin giydikleri giysinin orijin ve materyali hakkında düşünmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Yavaş moda, “yavaş giyinme hareketi” aslında eski ve yeninin harmanı olarak kabul edilebilir. Neyi satın aldığımızı, ürünü kimin ürettiğini ve bu bilgilerin ürünün kalitesini nasıl etkilediğini sorgulayarak sosyal ve çevresel sorumluluk hakkında seçenekler sunmaktadır. “Sürdürülebilir gelişme”; “gelecek nesillerin kendi gereksinmelerini karşılayabilmelerini tehlikeye atmadan bugünün ihtiyaçlarını karşılamak” olarak tanımlanmaktadır .(Alpat ,2011: 46).

Yavaş modayı anlayabilmek için hızlı modadan kısaca bahsetmek gerekir. **Hızlı moda** sezonlara ve trendlere bağlı yüksek adetlerde düşük fiyatlı tek sezon giyilebilen ürünler sunar. Sürekli değişen trendler ve düşük fiyatlı ürünler tüketicileri ihtiyaçlarından fazla alım yapmaya yönlendirir. Aşırı tüketim doğaya ve işçilere ağır bedeller olarak geri döner. Yavaş moda ise öne sürdüğü değerler ile tüm süreci yavaşlatırken insan ve doğa odaklı yaratma, üretme ve tüketme süreçlerini destekler.

6.YAVAŞ MODANIN DEĞERLERİ

Bütünü görmek

Yavaş moda tüm eylemlerin daha büyük ekolojik ve sosyal sistemlere bağlı olduğunu savunur. Bu bağlılıktan dolayı tüm sisteme bakışı ve kararları bütünsel olarak ele almayı öngörür.

Yavaş tüketim

Tekstil tüketimini dolayısıyla üretimini azaltarak sisteme daha az hammadde girişini sağlamak ekolojik döngü üzerindeki baskıyı azaltırken, üretiminde doğa döngüsü ile daha uyumlu bir ritimde olmasını sağlayabilir. Daha yavaşlamış bir ritim tekstil işçilerinde çalışma şartlarında iyileşmeler yaratacaktır.

Kültürel, ekolojik ve sosyal çeşitlilik

Yavaş moda kültürel, ekolojik ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını destekler. Ekolojik çeşitlilik anlayışı tüm yaşam türlerinin beraberce sağlıklı bir biçimde yaşamalarına vurgu yapar. Bağımsız tasarımcılar, adil ticaret, ikinci el kıyafetler, geri dönüşümlü ürünler ve elbise değişimi geleneksel tekstil üretim yöntemleri ya da oluşturulabilecek yenilikçi iş modelleri moda alanında sosyal ve kültürel çeşitliliği yaratmak ya da arttırmak konusundaki bazı yöntemler olarak sunulabilir.

İnsani değerler

Adil ticaretin bir parçası olmak, kooperatifler kurmak, Code of Conduct (İdari işler ile ilgili ahlaki ilke ve kurallar) kurallarına uygun olarak üretim yapmak, tekstil işçilerinin adil şartlar altında çalışmalarını olanak tanır. Adil ticaret, ücret politikaları, sosyal haklar, çalışma şartları konularında işçileri korumak üzere belirlenen kuralların uygulanmasını sağlar.

Tasarımı kalp ile buluşturmak

Yavaş moda anlayışı etik ve insani değerlere üretim aşamasında önem verir. Aynı zamanda tasarım ve ihtiyaçları belirleme sürecinde kişilerin yaratıcılıklarına, kimliklerine ürünün oluşumunda yer verir. Ürünün arkasındaki hikâyeyi anlatarak, tasarım sürecinin bir parçası yaparak, bilgi paylaşarak, ortak hikâye yaratırken ürün ile duygusal yakınlığın oluşmasını sağlar.

Güçlü ilişkiler

Üretim sürecinde yer alan kurumların, üreticilerin, tedarikçilerin transparan ve kalıcı ilişkiler kurması yavaş moda hareketi için daha güçlü bir yapılanmanın oluşmasına imkân verir.

Kaynak yaratmak

Yavaş moda lokal kaynakları, el işçiliğini ve materyalleri kullanmayı hedefler. Var olan kıyafetlerin tamir edilmesini, ikinci el kıyafet alımını ya da eski giysilerin tekrar tasarlanarak kullanılmasını önerir.

Kaliteli, özenli, bakımlı ürünler

Zamansız tasarımlar, kaliteli malzeme kullanımı, özenli üretim teknikleri ile kalıcı ve uzun süre kullanılabilir ürünler oluşturulabilir. Yavaş moda markaları ayrıca tamir ve yeniden yaratma yöntemleri sunar. Böylece ürünlerin zaman içerisinde kalitesini kaybetmeden yenilenerek kullanılabilmesini sağlar.

Fiyat ve değer

Yavaş moda akımı markaları ve üreticileri pazarda sürdürülebilir ürünler sunmak ve görünürlüklerini arttırabilmek için daha rekabetçidir. Ürün fiyatları adaletli ücretlendirme ve gerçek değerinin ödenmesi esaslarına dayandığı için benzeri ürünlere göre daha yüksek fiyatlıdır.

Bilinçli seçim

Bir yavaş moda ürünü satın alırken vereceğiniz karar aynı zamanda çevre ve insani değerler ile ilgili taleplerinizi, bu konularda ne kadar sorumluluk almak istediğinizi de belirleyecektir(www.gaiadergi.com,12.09.2019).

7. SONUÇ

Sakin şehirler; küreselleşmenin getirdiği olumsuzluklara karşı savaşmakta, küreselleşmenin etkisiyle şehirlerdeki hızlı oluşumun getirdiği olumsuzlukları engellemeyi en önemlisi yerel kültürü ve yerelliği korumayı amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra, yerel halka alternatif bir yaşam tarzı sunmayı ve yerel halkın yaşam kalitesini arttırmayı amaçlayarak turistik şehirleri sürdürülebilir hale getirerek bir anlamda turizme de katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda sakin şehir hareketi büyük bir önem taşımaktadır. Bu hareketten ilham alınarak sakinlik yanı sıra diğer bir deyişle yavaşlama hareketinin moda ve tekstil sektöründe de uygulanması gerektiği bir gerçektir. Çünkü moda olarak tüketicilere sunulan düşük fiyatlı tek sezon giyilebilen ve çoğu zaman sentetik tarzı doğada geri dönüşümü olmayan ve sağlıksız ürünler ,tüketicinin ihtiyacından fazla ürün almasına ve aşırı tüketim yapmasına sebep olmaktadır. Bunun sonucu olarak doğaya ve kaynaklara verilen zarar çok büyüktür.

Bununla ilgili toplumların bilinçlendirilmesi gerekmektedir ve bireysel olarak da yapabileceğimiz bazı tedbirler bulunmaktadır. Bunların başında ürünlerin kalitesini araştırıp nerede üretildiği, hangi malzemeler kullanıldığı (etiketlere bakılarak öğrenilebilir) bilgisi gelmektedir. Sentetik ve ya naylon kumaşlar yerine daha sağlıklı olan pamuklu kumaşlar tercih edilmelidir.

Alışveriş yaparken lokal ve ya sürdürülebilir tasarımcı markalarını tercih edebiliriz. Bir ürünü alırken ona gerçekten ihtiyacımız olup olmadığını sorgulamamız gerekmektedir. Ayrıca her semtte ikinci el ürün satan mağazalar kurularak bu döngünün bir nebze olsa da yavaşlamasına katkı sağlanabilir.

Satın alacağımız ürünlerde adil ticaret ibaresi olan, sürdürülebilir üretim yöntemleri ile ürünler, tercih etmeliyiz. Tek kullanımlık kalitesiz ürünler yerine , uzun yıllar kullanabileceğimiz kaliteli ürünler tercih etmeliyiz. Ayrıca kıyafetlerimizin bakımını özenerek yaparsak daha uzun yıllar kullanma şansı elde edebiliriz.

Son olarak da deforme olan kıyafetlerimizi hemen atmak yerine tamir ederek biraz daha kullanım süresini arttırmak çok faydalı olacaktır. Mahallemizde ki terzilere kıyafetlerimizi diktirebiliriz ,eski kıyafetlerimizi yeniden tasarlayıp yeni bir giysiye dönüştürebiliriz ve ya artık giymekten sıkıldığımız ama hala sağlam olan kıyafetlerimizi başka insanlarla paylaşım pozitif bir dönüşümün parçası olmanın mutluluğunu yaşayabiliriz.

Bu dünya sadece bizim yaşamamız için tasarlanmadı. Biz ve bizden sonra ki pek çok nesil bu dünyanın kaynaklarını kullanarak yaşam döngülerini gerçekleştirecektir. Eğer bizler onların emaneti olan kaynakları da kullanırsak gelecek nesillere yaşama fırsatı vermemiş oluruz. Bu çok büyük bir sorumluluktur. Bu sebepten dolayı toplumların acil olarak yavaşlama ve bu tüketim çılgınlığına bir son vermesi gerekmektedir. Bunun için yapılan çalışmalar daha fazlalaşmalı ve toplum bireyleri bilinçlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Alpat,F.E.(2011).Yavaş Moda Nedir?.Akdeniz Sanat Dergisi ,cilt 4 sayı 8 ,Sf 44-47.

- Can,Ö ve Ayvaz,M.K.(2017). Tekstil ve Modada Sürdürülebilirlik . Akademia Sosyal Bilimler Dergisi, Vol. 1, Issue 3, Cilt 1, Sayı 3, Sf 110-119.
- Emplaced Sociality. Ethnos, 73(2), 163-188.
- Hatipoglu, B. (2015). Cittaslow: Quality of Life and Visitor Experiences.Tourism Planning & Development, 12(1), 20-36.
- Honore, C. (2008). Yavaş. E. Gür(Çev.). İstanbul:Alfa Yayınları.
- İslamoğlu A. H. ve Altunışık R. (2010). Tüketici Davranışları.Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 320, İstanbul.
- Keskin, E.B. (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow). Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi, 8(1), 81-99.
- Koç E. (2012). Tüketici Davranışı ve Pazarlama Stratejileri, Seçkin Yayıncılık, 504, Ankara.
- Knox, Paul L., Kleistädte und Nachhaltigkeit. Konzepte für Wirtschaft, Umweltund soziales Leben, Birkhäuser Verlag AG, Basel, 2009.
- Mayer, H., Knox, P. L. (2010). Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity. European Planning Studies, 18(10), 1545-1565.
- Nilsson J.H., Svärd A.C., Widarsson A., Wirell, T. (2011). Cittaslow Eco-Gastronomic Heritage as a Tool for Destination Development. Current Issues in Tourism, 14(4), 373-386.
- Özmen, A, Can,M.C (2018) Cittaslow Hareketi'ne Eleştirel Bir Bakış. Planlama 2018;28(2):91-101
- Parkins W., Craig, G. (2006). Slow Living. Londra: Bloomsbury Academic.
- Pink, S. (2008). Re-thinking Contemporary Activism: From Community t
- Pink, S. (2008). Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement. Local Environment, 13(2), 95-106.

Sayhan, H.,Sayhan, S., And Demirbaş, Ç. Ö. (2013). EcologicalFootprints Of Primary School StudentsandRecommendationstoDiminishThem.American-Eurasian J. Agric. & Environ. Sci., 13 (4): 521-530.

Selamet, S. (2012). Sürdürülebilirlik ve Grafik Tasarım. ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 8, Sayı 15, 126- 148.

Schnedl, Hartmut (2011): Gespensterstädte und gelebte Langsamkeit – Leere Auslagenscheiben, verwaiste Innenstädte, trostlose Ortskerne führen zur Abwanderung und Überalterung. Viele kleine und mittlere Städte sind davon betroffen. Kann dieser Teufelskreis durchbrochen werden? Lebensart 1, Köln, 2011, 9-12.

İnternet Kaynakları

<https://cittaslowturkiye.org,12.09.2019>

www.hthayat.haberturk.com,13.09.2019

www.gaiadergi.com,12.09.2019